

Häradskartan från 1870-talet. Blåvik kallades för Blåviks kapellförsamling till en början, vilket förklarar att det står Blåviks kapell på kartan.

Sven Johan Bergman köpte gården Boarp 1814. Boarps mangårdsbyggnad uppfördes 1818 enligt boken Sveriges bebyggelse, alltså under Bergmans tid på gården.

Blåviks kyrka fick verkligen ett väldigt vackert läge. Det var Sven Johan Bergman som skänkte mark och pengar till kyrkbygget.

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Handarbetscafé på bibblan

Tid: Lördagar kl 10-13
t o m 17 dec. Obs! Ej 19/11.
Plats: Boxholms bibliotek.

Fotoutställning:

Vitpunkter –

Margaretta Wiman

Fotoutställningen Vitpunkter kan handla om ouppnåeliga och gåtfulla rum. Den kan också röra sig i helt andra associativa riktningar. Tid: T o m 11-19. Plats: Neva Books, Rimforsa.

Höstträff i bibblans bokklubb

Vi tipsar varandra om böcker vi läst eller tänkt läsa. Biblioteket bjuder på fika. Tid: 11-08, kl 18.15-19.45. Plats: Boxholms bibliotek.

Författarmöte: Ninni Schulman

Ninni är känd för sina deckare om journalisten Magdalena Hansson. Den senaste, Vår egen lilla hemlighet (2015), har fått mängder av lovord och sammanlagt sålt i närmare 400 000 ex. Fritt inträde. Biljetter hämtas på Boxholms bibliotek. Tid: 11-10, kl 18.15-19.30. Plats: Boxholms bibliotek.

Låna en boxholmare

Ta chansen och kom på informationsträff om projektet Låna en boxholmare. Vi vill gärna att boxholmarna ska lära känna varandra. Vi bjuder på kaffe. Tid: 11-17, kl 18-19. Plats: Boxholms bibliotek.

Filosofiskt café

Taket är högt och vi skratrar mycket och gråter lite. Kaffet och umgänge kring våra tankar – som balsam för själen! Tid: 11-22, kl 18-20. Plats: Boxholms bibliotek.

Arkivens dag

11:00 Invigning: Britt-Marie Johansson (S), kommunalråd i Boxholm, Albin Lindqvist, Östergötlands Arkivförbund. Kl 11:30 Skogs-Sara, ett udda människoöde. Marianne Holmbom. 12 Välkommen hem. Johan Birath, Föreningen Kraftaget. Kl 13 Så bevarar du dina foton. Jim Löfgren, Östergötlands museum. Kl 13:30 Hembygdsrörelsen 100 år. Denny Lawrot, Östergötlands hembygdsförbund. Kl 14 Försökning i Blåviks socken, Hans Egeskog, Östgöta Genealogiska förening. Kl 14:30 Vad kan Boxholmarna hitta i Landsarkivet? Anna Eklundh-Jonsson, Riksarkivet Landsarkivet i Vadstena. Kl 15 Prisutdelning dagboksveckan i Boxholm. Linnéa Hermansson, Boxholms bibliotek. Albin Lindqvist, Östergötlands Arkivförbund. Tid: 11-12, kl 10-16. Plats: Biblioteket.

Tacka fältkamrer'n för Blåvik

Sven Johan Bergman såg betydelsen av en kyrka i området

BOXHOLM (LT)

Blåviks kyrka måste väl vara en av de vackrast placerade kyrkor som finns i Östergötland. Kyrkan invigdes år 1873 och hade det inte varit för att fältkamrer Sven Johan Bergman var så envis och skänkte bidrag till kyrkobygget så hade nog aldrig kyrkan kommit till. Och hade saker blivit annorlunda så kunde kyrkan kommit att kallas för Sommebygd kyrka.

När man tar del av vår historia så upptäcker man många gånger att beslut som togs för mycket länge sedan påverkar oss i hög grad än idag och att besluten kommer att påverka människor också i framtiden.

En person som har påverkat Boxholmsborna, eller i varje fall de som har koppling till Blåvik, är fältkamrer Sven Johan Bergman. Hade det inte varit för Bergman så hade antagligen inte Blåviks socken bildats och följaktligen hade inte Blåviks kyrka funnits. Att vi vet allt detta beror på att Severin Fredriksson skrev en tidsningsartikel om Sven Johan Bergman för några decennier sedan varifrån underlaget i denna artikel är hämtad, och föreningen Kraftaget bevarar minnet om Bergman på sin hemsida.

Sven Johan Bergman föddes den 6 maj 1785 i Säby socken. Efter några års studier vid Linköpings läroverk kom han år 1803 till en häradskrivare, för att några år senare erhålla plats på häradskrivarekontoret i Jönköping. År 1810 blev han mönster-skrivare vid Jönköpings regemente. År 1824 kallades han för vice auditör och 1832 tilldelades han fältkamrer titel.

Han gifte sig 1814 med Anna Maria, en dotter till amiralskaptenen Erik Ahlfort från Liljeholmen. På våren 1814 inköpte Bergman Boarps gård i Ekeby där han bosatte sig med sin Anna Maria.

Efter svärfadern Ahlforts död ärvde han och hustrun det mesta av den avlidnes gods, samtidigt som han inköpte en mängd andra gods och gårdar. Släkten Ahlfort var ägare till

En av få bilder som finns på fältkamrer Sven Johan Bergman, mannen som gjorde allt för att en ny församling norr om Sommen skulle bildas och en kyrka byggdes. Så blev det och Blåviks kyrka stod färdig 1873.

de flesta gårdarna i Blåvikstrakten och det verkar som att fältkamrer Bergman förde deras talan vid sockenstämmorna i Ekeby. Bergman framförde vid flera tillfällen förslag om att en socken borde bildas av vissa gårdar tillhörande Malaxander, Torpa, Säby, Södra Vi och södra delen av Ekeby socken. Den nya socknen skulle heta "Sommebygd".

Det var många sockenstämmor där Bergman hade sitt förslag uppe, och alltid med motiveringar. En motivering var att körbar väg saknades till Ekeby kyrka från den södra delen av församlingen samt att även vattenvägen i Svartån var oframkomlig. Han hänvisade också till påbudet att minst en person skulle delta i högmässan

från varje hushåll. Att ta sig till kyrkan på obanade stigar genom skogen tog en halv dag samt lika lång tid hem igen under vissa tider på året.

Grenadjärer och deras befäl i Ekeby sockens södra del lämnade också in en skrivelse, och där de påtalade svårigheterna att på obanade stigar och på vägar i djup snö, ta sig till den mer än en mil bort avlägsna kyrkan för att få reda på kungörelserna. Skrivelsen var tillstyrkt av regementschefen och för att ge eftertryck åt de svåra förhållandena skrevs: "När snöfall inträffar till mer än en fots djup, skall rotehållaren före knekten bana till kyrkan, så att han därpå kan gå. Men soldaten Nöjd i Stensjön, som hade svaga ben, tilläts att åka

med rotebonden". Förmodligen var inte fältkamrer Bergman ovetande om denna klagskrivelse.

Bergman lovade mark på Blåviks ågor för kyrka, skola, kommunalrum samt begravningsplats, en uppvaktning han framförde år 1866. För kyrkans uppförande skulle han skänka 6 000 riksdaler och till blivande prästboställe skänkte han ett halvt mantal Kopparhult samt till kaplans avlöning en summa av 3 000 riksdaler, vars ränta årligen fick användas.

Ett beslut om den nya sockenbildningen och byggande av Blåviks kyrka fattades först två år senare, alltså 1868. Det var samma år som den då 83-åriga fältkamrer fick lägga sitt

trötta huvud till ro och lämna de kryckor som han stött sig på de sista levnadsåren. Bergman dog den 30 april 1868. Hustrun Anna Maria hade gått bort knappt 2,5 år tidigare.

Ritningar till kyrkan var klara 1868 och 1870 lades grunden till den blivande kyrkan. 1873 var byggnaden färdig och kyrkan invigdes av biskop Ebbe Gustaf Bring. Kyrkan är uppförd i trä och är orienterad i nord-sydlig riktning istället för den brukliga öst-västliga. Rent formellt bildades den nya församlingen 1880, och invånarantalet lär då ha varit 471 personer.

Sven Johan Bergman var ju den som skänkte marken till kyrkan och man kan ju ana att han förstod att kyrkan skulle komma att få en fantastisk vacker placering.

Sven Johan och Anna Stinas dotter Matilda Bergman skänkte efter föräldrarnas bortgång ett orgelverk till kyrkan samt en del kyrksilver.

Sven Johan Bergman donerade även pengar till Ekeby då han levde, till exempel till ett länebibliotek. Även en fond grundade han vars avkastning skulle gå till fattiga barns beklädnad samt till böcker åt skolbarn. Bergman grundade också en sorts pensionstiftelse. Och han donerade 3 000 riksdaler vars avkastning skulle utdelas till hans "jord- och stattorpare" som oklanderligt tjänat i minst 20 år, den årliga pensionen utgick till var och en med högst 20 riksdaler.

Sven Johan Bergman tycks ha varit en godhjärtad man, även om han också beskrivs som en barsk herre, utrustad med stark vilja och bestämda åsikter. Berättelser och sägner om honom lär det finnas många.

Idag kan vi vara tacksamma för den gärning och uppoffring som Sven Johan Bergman gjorde för att Blåviks socken skulle bildas och en kyrka byggas. Blåviks kyrka är ju en populär bröllopskyrka, så tänk så många par som inte hade blivit gifta där om inte Blåviks kyrka hade byggts...

Text och bild:
KLAS JOHANSSON